

Źródło:

Gmina

Gmina Uście Gorlickie jest jednostką samorządu terytorialnego wchodzącą w skład powiatu gorlickiego w województwie małopolskim.

Od południa graniczy bezpośrednio ze Słowacją, od północy z gminą Ropa i Gorlice, od zachodu z gminą Grybów i Krynica. Obejmuje rozległy obszar 287 km² i należy do jednej z największych gmin w Polsce. Charakteryzuje się bardzo słabym zaludnieniem wynoszącym przy ogólnej liczbie ludności 6500, 23 osoby na 1 km². W skład gminy wchodzi 20 wsi, w tym 19 sołectw.

Pod względem geograficznym teren gminy obejmuje zachodnią część Beskidu Niskiego. Ta część Beskidu określana jest mianem Gór Hańczowskich, która osiąga na górze Lackowej wysokość 997 m n.p.m. Południową granicę wyznacza główny wododział karpacki, którego szczytami prowadzi granica polsko - słowacka. Od zachodu na wschód ciągną się góry Lackowa (997 m), Ostry Wierch (930 m), Cigielka (807 m), Obicz (789 m), Jaworzyna Konieczniańska (891 m). Należy ona do najbardziej widokowego szczytu Beskidu.

Na wschodzie granicę gminy stanowi otulina Magurskiego Parku Narodowego. Granica północna biegnie stokami długiego pasma Magury Małastowskiej (813 m).

Obszar gminy charakteryzuje się górzystym ukształtowaniem terenu należącym do gór średnich o rusztowym układzie głównych grzbietów i dolin. W krajobrazie dominują długie, zalesione pasma górskie lub pojedyncze góry poprzedzielane malowniczymi przełomami rzek i potoków oraz rozległe obszary łąk, pastwisk i pól uprawnych.

Średnie wzniesienie nad poziom morza wynosi 350 - 500 m.

Pod względem geologicznym Góry Hańczowskie podobnie jak cały Beskid Niski zbudowany jest ze skał osadowych tzw. fliszu karpackiego, będącego ułożonymi na przemian warstwami piaskowców, łupków, zlepieńców i margli. Budowę geologiczną obserwować można w górach i dolinach rzek w postaci wychodni skalnych. Najliczniejsze wychodnie skalne piaskowców znajdują się na Białej Skałce (903 m) i Oстрыm Wierchu (930 m), gdzie znajdowała się również jaskinia zwana „zbójnicką piwnicą”.

Tereny Gór Hańczowskich posiadają klimat górski zróżnicowany w zależności od wysokości nad poziom morza. Znaczna część gminy leży w piętrze klimatycznym umiarkowanie ciepłym, gdzie średnia temperatura waha się od +8 do +6°C. Pozostała część gminy leży w piętrze umiarkowanie chłodnym, ze średnią temperaturą roku od +6 do +4°C. Cechą wyróżniającą obszar gminy jest silne przewietrzanie grzbietów i dolin.

Gmina Uście Gorlickie znajduje się w dorzeczu rzeki Ropy, będącej dopływem Wisłoki, oraz dorzeczu rzeki Białej stanowiącej dopływ Dunajca. Największym dopływem Ropy na terenie gminy jest Zdynianka. Rzeka Ropa ma swoje źródła na stoku Obicza, a Biała na stokach Ostrego Wierchu. Poniżej Uścia Gorlickiego rzeka Ropa przegrodzona została zaporą w miejscowości Klimkówka, w wyniku czego powstał piękny zalew sięgający cofką pod Uście Gorlickie o pow. 306 ha.

Gmina charakteryzuje się leśno-rolniczym typem użytkowania ziemi. Lasy zajmują ok. 60% powierzchni, użytki zielone 20%, ok.12% pola uprawne. Lasy nadają gminie szczególne piękno. Są to lasy mieszane na siedlisku lasu górskiego o dominującym składzie gatunkowym jodłowo - bukowym z domieszką modrzewia, sosny, jawora, świerka i jesionu. Drzewostany sosnowe w większości zostały wprowadzone sztucznie na dawnych gruntach porolnych. Są one przebudowane do drzewostanów zgodnych z siedliskiem, a więc jodłowo-bukowych.

Wśród zbiorowisk leśnych należy wymienić wschodniokarpacki zespół buczyny z kostrzewą górską, wilgotny podzespół źródłiskowy z miesięcznicą trwałą oraz bardzo rzadki w Karpatach zespół jaworzyny górskiej z języcznikiem zwyczajnym. Duże walory krajobrazowe i przyrodnicze posiadają też stare ponad 120 letnie buczyny przygrzbietowe na górze Lackowa. Lasy pełnią funkcje

wodochronne i glebochronne, oraz uzdrowiskowo-klimatyczne (Wysowa Zdrój).

Siedlisko lasu górskiego należy do bogatych siedlisk, dlatego występują tu różnorodne rośliny runa w tym wiele gatunków rzadkich jak: omieg górski, modrzyk górski, ciemniźnica zielona, oraz dziewięciśli bełłodygowy. Ochroną gatunkową objęte są występujące tu: goryczka krzyżowa, bluszcz, storczyki, gnieźnik leśny, wawrzynek wilczełyko, podkolan biały, lilia złotogłów (pomnik przyrody).

Na obszarze Beskidu Niskiego, który stanowi łącznik między fauną i florą Karpat Wschodnich i Zachodnich wykształciła się bogata fauna obfitująca w gatunki puszczańskie. Duże kompleksy leśne dają możliwość bytowania i rozmnażanie się zwierzętom roślinożernym i drapieżnym. Występują tu: jelenie, dziki, sarny, pojawia się przechodnio łoś, widoczny jest borsuk oraz wydra, a z chronionych licznie występuje bóbr. Wśród drapieżników dominującym jest wilk. Występuje również lis, ryś, czasami żbik. Przechodnio pokazuje się niedźwiedź brunatny. Wśród ptaków spotyka się liczne drapieżniki jak: orlik krzykliwy, myszołowy, jastrzębie, puchacze, pszczołojady. Z ptaków chronionych czarny bocian. Występuje tu cała gama ptaków śpiewających leśnych i polnych. Bogato reprezentowane są gady i płazy. Niezwykle bogaty świat owadów stanowią chrząszcze i motyle. Z rzadkich owadów chronionych występuje nadobnica alpejska i niepylak mnemoroza.

Bogactwo i możliwości swobodnej obserwacji ptaków drapieżnych i innych zwierząt w naturalnym środowisku przyrodniczym stanowi atrakcję w skali europejskiej.

Największym bogactwem gminy są bogate zasoby wód mineralnych podziemnych, znajdujących się w miejscowości uzdrowiskowej Wysowa-Zdrój, zlokalizowane na terenie parku zdrojowego. Wody te to cenne lecznicze szczyawy alkaliczne nasycone dwutlenkiem węgla o bardzo zróżnicowanym stopniu mineralizacji od 1000 do 25000 mg/dcm³, wykorzystane w lecznictwie uzdrowiskowym oraz do produkcji wód leczniczych i mineralnych.

Niezaprzeczalną wartością jest czyste środowisko przyrodnicze o cechach zbliżonych do naturalnego: czyste powietrze, wody, gleba.